

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.2.2.2025

Pan
Przemysław Szot
Dyrektor Caritas Diecezji
Sosnowieckiej
ul. Korczaka 41-200 Sosnowiec

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/063 – Rządowy Program Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Caritas Diecezji Sosnowieckiej ¹ , ul. Korczaka 5, 41-200 Sosnowiec
Kierownik jednostki kontrolowanej	Przemysław Szot Dyrektor Caritas Diecezji Sosnowieckiej ² , od 15 czerwca 2022r. ³
Zakres przedmiotowy kontroli	Wnioskowanie o dotacje, realizacja i rozliczanie umów o dotacje projektów finansowanych ze środków otrzymanych w ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 ⁴ oraz efekty udzielonego wsparcia.
Okres objęty kontrolą	Lata 2022-2025 (do 17 kwietnia 2025), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, a dotyczących okresu objętego kontrolą
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art.2 ust.3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Katowicach
Kontroler	Krzysztof Sokół, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/41/2025 z 17 lutego 2025 r.

(akta kontroli str. 1-2,14)

---

¹ Dalej: *Caritas* lub *Operator*.

² Dalej: *Dyrektor*.

³ Od 1 stycznia do 14 czerwca 2022 r. Dyrektorem Caritas Diecezji Sosnowieckiej był Tomasz Folga.

⁴ Dalej: *Program*.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację przez *Caritas* funkcji *Operatora* Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033, realizującego projekt o nazwie „AkTYwny Wolontariat na Start”⁷.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W złożonej do Narodowego Instytutu Wolności⁸ ofercie konkursowej na *Operatora*⁹ w ramach Priorytetu 1¹⁰ *Programu Caritas* zawęził zakres terytorialny realizacji *Projektu* do terenu diecezji sosnowieckiej, która nie obejmowała swoim zasięgiem ani całości województwa śląskiego ani województwa małopolskiego. Przyjęcie przez *NIW* takiego ograniczenia terytorialnego oraz nie wyznaczenie na terenie województwa śląskiego innych operatorów dla tego *Projektu* pozbawiało potencjalnie zainteresowane podmioty z tego województwa możliwości ubiegania się o dotację/grant i skorzystania ze środków przekazanych *Caritasowi* przez *NIW* na realizację zadań *Programu*. W efekcie wśród beneficjentów tego *Projektu* w 2024 r. znalazły się wyłącznie podmioty działające na terenie diecezji sosnowieckiej¹¹.

Zastrzeżenia budzi również złożona przez *Caritas* do *NIW* oferta konkursowa, która wprawdzie – w większości zawierała prawdziwe dane i informacje – lecz w ocenie NIK nie spełniała warunków konkursu, naruszała bowiem zasadę uczciwej konkurencji o której mowa w art. 47 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹². Stwierdzono bowiem, że sposób przedstawienia w niej przewidywanych kosztów *Projektu* w poszczególnych kategoriach był niezgodny z *Programem* i Regulaminem konkursu Edycja 2024¹³, co miało bezpośredni wpływ na planowane do osiągnięcia wskaźniki rezultatu i mogło wprowadzać komisję konkursową *NIW* w błąd. Prawidłowe ich ujęcie prowadziło jednoznacznie do wniosku, że przedłożona przez *Caritas* oferta - w zakresie planowanych dla poszczególnych kategorii kosztów - nie spełniała limitów określonych w *Programie* i nie powinna być w ogóle rozpatrywana.

W przedstawionej przez *Caritas* ofercie, wbrew istniejącemu stanowi faktycznemu zapewniano też, że budynek, który będzie wykorzystywany do realizacji *Projektu*, spełnia wymagania dostępności architektonicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, jest wolny od barier poziomych i zapewnienia dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych.

Gospodarowanie przez *Caritas* środkami otrzymanej dotacji było niezgodne zasadami wydatkowania środków publicznych określonych w art. 44 ust. 3

---

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Dalej: *Projekt*.

⁸ Dalej: *NIW*.

⁹ Zgodnie z Regulaminem konkursu Edycja 2024, jego rolą było zapewnienie młodzieżowym radom miejskim i sejmikom oraz samorządom uczniowskim i uczelnianym dostęp do środków *Programu*.

¹⁰ *Aktywizacja młodzieży w samorządach*.

¹¹ Stowarzyszenie Katolickie Przyjaźń Jaworznicka, Fundacja Ogólnopolski Festiwal Kolęd i Pastoralek, Stowarzyszenie Zwykłe „RETRO”, Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Dąbrowa Górnicza, Stowarzyszenie Absolwentów i Studentów Akademii WSB, Stowarzyszenie Przyjaciół Elektronika, Stowarzyszenie Dobroczyńne "Res Sacra Miser" Dalej: *beneficjenci* lub *wykonawcy zadań*.

¹² Dz.U. z 2024 r., poz. 1530 ze zm. Dalej: *ustawa o finansach publicznych*.

¹³ Dalej: *Regulamin 2024*.

i art. 47 *ustawy o finansach publicznych*, a także były zdaniem NIK niegospodarne. Stwierdzono bowiem, że:

- 1) Trzy umowy zlecenia na wykonywanie obowiązków coacha podpisane zostały przez *Dyrektora Caritas* z samym sobą bez prawidłowego umocowania prawnego, tj. bez pełnomocnictwa biskupa diecezjalnego do takich działań i mimo braku takiej możliwości w Statucie *Caritas*;
- 2) Trzy umowy zlecenia zostały podpisane przez *Dyrektora* 29 grudnia 2023 r. (z coachem, koordynatorem i firmą świadczącą usługi księgowe) na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r., t.j. na blisko pół roku przed zawarciem umowy z *NIW*¹⁴. W umowach tych ustalono, że wynagrodzenie zostanie wypłacone w pełnej wysokości po zawarciu umowy z *NIW* i po przelaniu dotacji na rachunek *Caritas*. Pomimo tego, że w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 maja 2024 r. nie realizowano – *de facto* – żadnych czynności związanych z obsługą i realizacją *Projektu*, wynagrodzenie za ten okres zostało tym usługodawcom wypłacone na łączną kwotę 71 041,86 zł brutto;
- 3) Umowa zawarta z koordynatorem *Projektu* nie określała jednoznacznie jego obowiązków, lecz poprzedzona została wypowiedzeniem mu umowy o pracę na stanowisku zastępcy dyrektora *Caritas* i zawarciem z nim umowy o wolontariat na pełnienie obowiązków zastępcy dyrektora *Caritas*. W ocenie NIK działanie takie wskazują na pozorny charakter ww. umów oraz przeniesienie kosztów *Caritas* z tytułu zatrudnienia zastępcy dyrektora na Skarb Państwa;
- 4) Umowa z firmą świadczącą usługi księgowe została podpisana przez *Caritas* mimo tego, że firmę reprezentowała osoba, która nie przedstawiła stosownego pełnomocnictwa i nie była wykazana w KRS jako prokurent;
- 5) Wydatki dokonywane przez *Caritas* nie były prawidłowo dokumentowane¹⁵ i opisywane w prowadzonej na potrzeby *Projektu* ewidencji księgowo-finansowej, a część z nich budziła uzasadnione wątpliwości co do przestrzegania przy ich dokonywaniu zasad określonych *ustawie o finansach publicznych* i *ustawie o rachunkowości*;
- 6) Zakupiony przez *Caritas* ze środków *Programu* notebook/laptop nie został oznakowany w sposób określony w umowie zawartej z *NIW*;
- 7) Przedstawione przez *Caritas* sprawozdanie z realizacji *Projektu* – po dokonaniu przez NIK weryfikacji poszczególnych kategorii kosztów – wskazuje, że cele *Programu* i wskaźniki rezultatu określone w umowie z *NIW* nie zostały osiągnięte.

Caritas w sposób nieprawidłowy realizował obowiązki *Operatora* określone w umowie zawartej z *NIW*, nie zapewniając właściwego przygotowania konkursu oraz monitorowania realizowanych przez beneficjentów zadań. I tak:

---

¹⁴ 23 maja 2024 r.

¹⁵ Np. dokumenty które powinny być podstawą dokonania wydatków były sporządzane po jego realizacji.

- 1) Przygotowane przez *Caritas* formularze wniosków zawierały istotne z punktu widzenia realizacji *Programu* – błędy, które wymagały korekty w trakcie trwania konkursu, a termin rozstrzygnięcia ofert wymagał przesunięcia;
- 2) Nabór i analiza przez komisję konkursową wniosków o przekazanie małych grantów w ramach *Projektu* realizowanego przez *Caritas* nie była prawidłowo dokumentowana, w efekcie czego nie można było zweryfikować prawidłowego ich złożenia, dokonać – zdaniem NIK - merytorycznej ich oceny pod kątem możliwości realizacji przez beneficjentów celów *Programu* oraz zapewnienia wydatkowania otrzymanych z dotacji środków zgodnie z zasadami określonymi w *ustawie o finansach publicznych*;
- 3) Mimo zawarcia umowy z *NIW* na finansowanie *Projektu*, *Caritas* dopiero 9 października 2024 r. rozstrzygnął konkurs pozwalający na przyznanie małych grantów realizatorom poszczególnych zadań, a umowy z nimi podpisano dopiero 15 października 2024 r.;
- 4) Wbrew złożonemu w ofercie zapewnieniu o udzieleniu beneficjentom pomocy księgowej i mimo wydatkowania ze środków dotacji kwoty 48 000 zł na obsługę księgową *Projektu*, *Caritas* w zawartych z beneficjentami umowach zaakceptował wydatkowanie przez nich na takie usługi kwoty 4 377,30 zł¹⁶;
- 5) Koordynator *Projektu* nie zapewnił właściwego monitorowania¹⁷ oraz dokumentowania realizowanych przez beneficjentów zadań, w efekcie czego nie można jednoznacznie ocenić, czy wszystkie zrealizowane przez beneficjentów zadania były zgodne z celami *Programu* oraz czy osoby biorące w nim udział spełniały kryteria grupy docelowej *Programu*¹⁸;
- 6) Aneks do zawartej przez *Caritas* ze Stowarzyszeniem Katolickim Przyjaźń Jaworznicka został zawarty z naruszeniem zasad określonych w § 4 pkt 4 tej umowy, przy czym na jego podstawie środki niewykorzystane przez to stowarzyszenie na realizację zadań, zamiast zostać zwrócone do *NIW*, posłużyły pokryciu wydatków na obsługę księgową;
- 7) Złożone przez wykonawców zadań sprawozdania nie zostały poddane prawidłowej weryfikacji przez koordynatora *Projektu*, w efekcie czego w jednym przypadku rozliczono wydatki na zakupy dokonane 31 grudnia 2024 r., mimo braku realizacji w tym dniu jakiegokolwiek zadania, a w drugim – z uwagi na nieprawidłowe rozliczenie środków dotacji – konieczne było dokonanie zwrotu środków do *NIW* po dacie ostatecznego rozliczenia.

---

¹⁶ Wraz z aneksem do jednej z umów zawartym końcem 2024 r.

¹⁷ Brak jakichkolwiek uwag i zaleceń ze strony koordynatora, lub śladów badania prawidłowego i zgodnego z umowami wydatkowania otrzymanych środków publicznych.

¹⁸ Młodzieżowe rady miast (*Ścieżka 1*) lub samorządy i organizacje uczniowskie, studenckie lub doktoranckie (*Ścieżka 2*), a uczestnicy zadań powinni spełniać kryterium wieku określone w *Programie* (od 15 do 29 lat).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Wnioskowanie o dotacje, realizacja i rozliczanie umów o dotacje projektów finansowanych ze środków otrzymanych w ramach oraz efekty udzielonego wsparcia.

Opis stanu faktycznego

1. *Caritas* był podmiotem uprawnionym do udziału w konkursie na *Operatora* przeprowadzonym przez *NIW* w ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 edycja 2024, a jego statut w § 9.1 obejmował prowadzenie działalności pożytku publicznego, co było zgodne z postanowieniami części A. pkt I.4 *Regulaminu 2024*.

Oferta *Caritas* została złożona w terminie określonym przez *NIW*²⁰ poprzez System Obsługi Dotacji NIW-CRSO²¹ w ramach określonego w *Programie* priorytetu 1 *Aktywizacja młodzieży w samorządach*, który – jak stwierdzono na stronach internetowych *NIW* - przeznaczony był dla młodzieżowych rad i sejmików przy jednostkach samorządu terytorialnego oraz samorządów uczniowskich, studenckich i doktoranckich oraz uczelnianych organizacji studenckich i doktoranckich. W ramach tego priorytetu wyodrębnione były dwie ścieżki:

Ścieżka 1: Tworzenie i aktywizacja rad młodzieżowych²²;

Ścieżka 2: Aktywizacja samorządów uczniowskich i studenckich²³.

Określonym w *Programie* celem *Ścieżki 1* było działanie mające na celu przede wszystkim wesprzeć inicjatywy zmierzające do tworzenia młodzieżowych rad i sejmików, pomóc zaistnieć przedsięwzięciom realizowanym przez rady i sejmiki dla wspólnot lokalnych oraz służyć zwiększeniu potencjału i trwałości młodzieżowych organów przy jednostkach samorządu terytorialnego przez kompetencyjne i organizacyjne wzmocnienie liderów rad i realizowanych przez nich działań, natomiast celem *Ścieżki 2* było umożliwienie realizacji planowanych przedsięwzięć służących aktywizacji młodzieży skupionej w samorządach uczniowskich szkół ponadpodstawowych, samorządach studenckich i doktoranckich uczelni wyższych oraz uczelnianych organizacji studenckich i doktoranckich na terytorium całej Polski.

W pkt IV oferty zawarto informacje dotyczące działalności *Caritas* w ostatnich dwóch latach przed złożeniem oferty²⁴, w tym w ramach prowadzonych przez tę organizację i skierowanych do młodzieży Parafialnych Zespołów *Caritas* oraz

---

¹⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

²⁰ Wniosek 60834 został złożony 25 września 2023 r. o godz. 13:44:55.

²¹ Dalej: SOD.

²² Dalej: *Ścieżka 1*.

²³ Dalej: *Ścieżka 2*.

²⁴ Jako najważniejsze programy wskazano: *Program Operacyjny Pomocy Żywnościowej 2014-2020*, *Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020*, organizowanie kolonii dla dzieci z najuboższych rodzin i zagrożonych wykluczeniem społecznym, gromadzenie żywności oraz zbieranie środków na pomoc żywieniową w ramach akcji *Kromka Chleba*. Nadto *Caritas* wskazał jednostki, które prowadził w Będzinie, Sosnowcu, Dąbrowie Górniczej i Olkuszu.

Szkolnych Kołach Caritas. W ofercie wskazano również, że w 2011 roku Caritas przystąpiło do realizacji programu edukacyjnego *Młodzi Jałmużnicy* mającego charakter charytatywny. Jako zasoby kadrowe, które miały zostać wykorzystane do realizacji zadania Caritas wskazał koordynatora-coacha, księgową oraz specjalistów i trenerów, którzy odpowiedzialni byli za przeprowadzenie szkoleń i warsztatów. Zadeklarowano też, że każda z grup zyska odpowiednie zaplecze merytoryczne i wsparcie księgowo, co opisano poniżej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Wśród zasobów rzeczowych - pozwalających na realizację *Projektu* - wskazano na posiadany przez Caritas sprzęt biurowy niezbędny do realizacji zadań merytorycznych oraz obsługi administracyjnej i finansowej²⁵. Caritas w ofercie wskazał również zapewnienie dostępności architektonicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, co opisano poniżej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Caritas nie planował realizacji *Projektu* wspólnie z partnerami i nie przewidziano takiego udziału w umowie, a do oferty dołączył prawdziwe oświadczenia w zakresie: zgodności z Krajowym Rejestrem Sądowym i nie znajdowania się w rejestrze podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymywania środków przeznaczonych na realizację programów finansowych z udziałem środków europejskich. W złożonych oświadczeniach, w SOD nie zaznaczono TAK lub NIE w punktach dotyczących nie zalegania z opłacaniem należności z tytułu zobowiązań podatkowych i nie zalegania z opłacaniem należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w wydanym zaświadczeniu wskazał, że Caritas w czasie składania oferty nie zalegał z należnościami z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Funduszu Pracy, Funduszu Solidarnościowego i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, a w wydanym zaświadczeniu przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Sosnowcu nie ujawniono zaległości podatkowych.

(akta kontroli str. 3-13,15-43, 132, 213-214, 263-267,
688, 822-829, 833-840)

W punkcie IV.4 *Programu - Kategorie kosztów* stwierdzono, że ze środków *Programu Fundusz Młodzieżowy* pokrywane będą jedynie następujące kategorie kosztów:

- **Kategoria I** Koszty merytoryczne, w tym koszt promocji, w skład których wchodzić będą koszty bezpośrednio związane z realizacją zadania i dla tego rodzaju kosztów nie przewidziano limitów wysokości przyznanej kwoty dotacji;
- **Kategoria II** Koszty obsługi zadania publicznego obejmujące koszty obsługi administracyjno-księgowej, na które wyznaczono limit w wysokości 25% przyznanej kwoty dotacji;

---

²⁵ Jako sprzęt wskazano laptop, drukarkę, ksero i inny sprzęt biurowy niezbędny do realizacji zadania. Ponadto wskazano sprzęt nagłaśniający, sale szkoleniowe i konferencyjne.

- **Kategoria III Koszty związane z rozwojem instytucjonalnym**, do których zaliczono koszty związane z rozwojem *Operatora*, z limitem określonym na 20% przyznanej kwoty dotacji.

W opisie szczegółowym kategorii II wydatków stwierdzono natomiast, że w jej ramach możliwe jest sfinansowanie ze środków *Programu wyłącznie*:

- wynagrodzenia koordynatora lub kierownika projektu oraz innego personelu bezpośrednio zaangażowanego w zarządzanie, rozliczanie i monitorowanie projektu;
- wynagrodzenie personelu obsługowego (obsługa kadrowa, księgowość, finansowa, administracyjna, sekretariat, obsługa prawna, w tym dotycząca zamówień) na potrzeby realizacji zadania publicznego;
- wynajmu pomieszczeń oraz opłat z nim związanych (np. opłat za media, materiały eksploatacyjne) bezpośrednio związanych z realizacją zadania;
- koszty usług pocztowych;
- koszty materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych związanych z obsługą administracyjną.

Zastrzeżono przy tym, że w Priorytecie 1 w ramach kategorii I nie mniej niż 60% dotacji przeznaczone być musi na realizację inicjatyw młodzieżowych oraz małe granty.

Elementem złożonej przez *Caritas* do *NIW* oferty była wygenerowana w SOD kalkulacja kosztów realizacji *Projektu* na poszczególne lata okresu 2024-2026. W kalkulacji na rok 2024 stwierdzono, że wydatki z dotacji w wysokości 500 000 zł pokryją wydatki w:

- kategorii I w łącznej wysokości 447 000 zł (89,4% przyznanej kwoty dotacji), z czego 272 000 zł przeznaczone zostanie na małe granty (60,89%);
- kategorii II w łącznej wysokości 48 000 zł (8,60%);
- kategorii III w łącznej wysokości 5 000 zł (1,0%).

Powyższe zestawienie nie agregowało jednak w sposób prawidłowy planowanych wydatków do właściwych kategorii, a także nie przedstawiało w sposób prawidłowy planowanej struktury wydatków, co z uwagi na zapisane w *Programie* limity wydatków miało kluczowe znaczenie dla oceny oferty i spełnianie przez nią warunków konkursowych.

I tak:

- do wydatków kategorii I – wbrew opisanej wyżej kwalifikacji kosztów – zaliczono:
  - wydatki na wynagrodzenia członków komisji konkursowych w łącznej kwocie 4 000 zł,
  - wydatki na wynagrodzenie coacha nadzorującego/koordynatora projektu w łącznej kwocie 102 000 zł;
  - wydatki na wynagrodzenie osób prowadzących szkolenia w łącznej wysokości 4 550 zł;
  - wydatki na wynajem sali w łącznej wysokości 10 200 zł;

które powinny zostać zaliczone do wydatków kategorii II;

- w ramach kategorii II wykazano koszty w wysokości 48 000 zł (wyłącznie planowane wydatki przewidziane na obsługę księgową projektu), zamiast 168 750 zł;

- udział wydatków na małe granty obliczono w odniesieniu do planowanej kwoty wydatków kategorii I, a nie do całej kwoty przyznanej dotacji.

Po skorygowaniu kwot planowanych w poszczególnych kategoriach wydatków, ich struktura przedstawia się następująco:

- kategoria I – planowane koszty 326 250 zł (65,25% przyznanej kwoty dotacji), z czego 272 000 zł przeznaczone zostanie na małe granty (54,40%);
- kategoria II - planowane koszty w łącznej wysokości 168 750 zł (33,75%);
- kategoria III - planowane koszty w łącznej wysokości 5 000 zł (1%).

Z powyższego wynika, że przedłożona oferta, w zakresie planowanych kosztów i związanych z tym limitów dla poszczególnych kategorii wydatków, nie spełniała wymogów określonych w *Programie*.

Ten sam sposób agregacji kosztów zastosowano w zawartych w ofercie kalkulacjach wydatków na lata 2025 i 2026.

(akta kontroli str. 44-63)

W ofercie *Caritas* jako miejsce realizacji zadania wskazano diecezję sosnowiecką, która swoim zasięgiem obejmuje część województwa śląskiego i część małopolskiego. Z uwagi na akceptację przez *NIW* takiej propozycji, na 10 przyznanych przez *Caritas* grantów, dwa²⁶ granty zostały przekazane podmiotom z województwa małopolskiego, a osiem²⁷ z terenu województwa śląskiego.

(akta kontroli str.21-64,106,287-645)

Koordinator *Projektu* zeznał²⁸, że teren działania został zawężony do terenu na którym *Caritas* prowadził swoją działalność, a akceptacja przez *NIW* złożonej oferty według niego potwierdziła prawidłowość wskazanego zakresu terytorialnego do prowadzenia *Projektu*.

(akta kontroli str. 1008)

NIK zwraca uwagę, że zawężenie w złożonej przez *Caritas* ofercie zakresu terytorialnego realizacji *Projektu* do terenu diecezji sosnowieckiej uniemożliwiło ubieganie się o przyznanie grantów podmiotom znajdującym się poza jej terytorium, działającym na terenie województwa śląskiego i małopolskiego. Było też niezgodne z zakresem działania²⁹ *Operatora*, o którym mowa w *Regulaminie 2024* cz. A pkt. I.2. Zgodnie z tym regulaminem operator taki działając w każdym województwie lub regionie obejmującym kilka województw, w ramach *Priorytetu 1* miał zapewnić radom, sejmikom, samorządom i uczelnianym regranting środków z *Programu* i nadzór nad ich wykorzystaniem i rozliczeniem. Wprawdzie odpowiedzialność za powierzenie *Caritas* funkcji *Operatora* wyłącznie na terenie diecezji sosnowieckiej ciąży wyłącznie na *NIW*, lecz zdaniem NIK do sytuacji takiej by nie doszło, gdyby *Caritas* sformułował ofertę zgodnie z założeniami *Programu*. Należy przy tym zauważyć, że obydwa ww. podmioty

---

²⁶ Stowarzyszenie Dobroczynne *Res Sacra Miser*, które zrealizowało dwa projekty na terenie Bukowna i Olkusza, tj. na terenie województwa małopolskiego.

²⁷ Realizacja na terenie województwa śląskiego obejmowała: Jaworzno, Będzin, Ogrodzieniec, Sławków, Dąbrowe Górniczą i Sosnowiec.

²⁸ Protokół przesłuchania w charakterze świadka z dnia 15 kwietnia 2025 r.

²⁹ Operatorzy tacy mieli działać po jednym na terenie każdego województwa lub regionie obejmującym kilka województw .

zdały sobie sprawę z niezgodności zawartej umowy z *Regulaminem 2024* i 13 listopada 2024 r. rozszerzono dla *Caritas* zakres terytorialny *Projektu* na całe województwa śląskie i małopolskie, ale miało to miejsce już po przeprowadzonych przez *Caritas* konkursach.

2.1 i 2.3. *NIW* zawarł 23 maja 2023 r. umowę nr 13/FM/P1/2024³⁰ o realizację przez *Caritas* - w ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 – projektu pod tytułem *AkTYwny wolontariat na start*. Do zadań *Caritas* jako *Operatora*, należał m.in. regranting pomiędzy finalnych beneficjentów środków przekazanych przez *NIW*. Termin realizacji zadania publicznego i ponoszenia kosztów kwalifikowanych został ustalony w § 2 umowy z *NIW* i został podzielony na trzy etapy w latach 2024-2026, na każdy rok oddzielnie³¹, po 500 000,00 zł. *Umowa z NIW* nie dopuszczała możliwości realizacji części zadania przez podmiot niebędący stroną umowy. W okresie objętym kontrolą, żadna ze stron nie złożyła wniosku o zmianę treści umowy. W 2024 r. *Caritas* czterokrotnie wystąpiło do *NIW* o wyrażenie zgody na zastosowanie odstępstw od zawartej umowy:

- 20 sierpnia 2024 r. złożono wniosek o wydłużenie terminów składania wniosków w *Ścieżce 1 i 2*, oceny wniosków, podpisania umów i rozpoczęcia przekazywania grantów od 15 października 2024 r.;
- 25 września 2024 r. złożono wniosek o zgodę na wyznaczenie przez *Dyrektora Caritas* osoby, która zamiast niego będzie brała udział w pracach komisji oceniającej złożone oferty konkursowe;
- 24 października 2024 r. złożono wniosek o zmianę terminów podpisania umów i przekazania środków w *Ścieżce 1 i 2* z 15 października 2024 r. na 4 listopada 2024 r.;
- 13 listopada 2024 r. złożono wniosek o rozszerzenie działań *Caritas* w ramach *Projektu* na całe województwo śląskie i małopolskie.

W dniu 5 lutego 2025 r. *Caritas* wystąpiła do *NIW* o zmianę terminu wizyty studyjnej w Regionalnym Centrum Wolontariatu w Katowicach.

Wnioskowane zmiany nie dotyczyły finansowania lub ponoszenia kosztów kwalifikowanych i nie naruszały dat granicznych *Projektu*.

Cztery z pięciu wniosków *Caritas* zostało zatwierdzonych przez *NIW*, a wniosek z 24 października 2024 r. został cofnięty do *Caritas*, z prośbą o uzasadnienie zmiany daty przekazania środków. Z uwagi na to, że granty zostały przekazane w formie bezgotówkowej wykonawcom zadań do 29 października 2024 r., a więc w terminie zgodnym z § 2 pkt. 9 pkt.4 umowy z *NIW*, tj. nie dłuższym niż 14 dni licząc od dnia zawarcia umowy³², *Caritas* nie kontynuował tematu i nie odpowiedział na wezwanie *NIW* o uzupełnienie.

(akta kontroli str. 94-101,213-215,243-253)

---

³⁰ Dalej: *umowa z NIW*.

³¹ Pierwszy etap obejmował okres od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. oraz kolejno od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. i od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2026 r.

³² 10 umów z 7 realizatorami zadań zawarto 15 października 2024 r., a środki przekazano im do 29 października 2024 r.

Informacje o naborze na wykonawców zadań³³ w ramach realizowanego *Projektu* oraz o przeprowadzonym wyborze ofert³⁴ *Caritas* podał do publicznej wiadomości na własnej stronie internetowej. Konkurs został przeprowadzony na podstawie Regulaminów Konkursu Małe Granty *AkTYwny Wolontariat*, przygotowanych przez *Caritas* odrębnie dla *Ścieżki 1: Tworzenie i aktywizacja rad młodzieżowych*³⁵ i *Ścieżki 2: Aktywizacja Samorządów Uczniowskich i Studenckich*³⁶ oraz w trybie określonym w ofercie, z uwzględnieniem zaakceptowanej przez *NIW* zmiany w harmonogramie³⁷.

Regulamin 1 i 2 zawierał załącznik nr 1 *Formularz (wzór) wniosku o przyznanie grantu*. W trakcie przeprowadzanego konkursu zmieniono ten formularz, gdyż nie spełniał on wymogów *Programu* w zakresie oznaczenia *Patrona*³⁸. Przedłożone kontrolerowi, a złożone przez realizatorów wnioski zawierały strony pierwotnych opracowań wzorów wniosków oraz wzoru po korektach. Wobec braku numeracji stron i wskazania dat wystąpił brak możliwości oceny poprawności złożonych wniosków. *Dyrektor Caritas* wyjaśnił, że realizatorzy zostali wezwani telefonicznie do złożenia poprawnych wniosków na nowych formularzach. Mimo całkowitego braku przejrzystości wniosków, Komisja je oceniająca stwierdziła ich formalną poprawność i nie złożyła do nich żadnych uwag.

(akta kontroli str. 135-147,159-175,269-286)

Okres naboru wniosków wyznaczono pierwotnie od 1 lipca do 31 sierpnia 2024 r., a następnie przedłużono do 27 września 2024 r.³⁹ Umowy zawarte przez *Caritas* z wykonawcami zadań zawierały postanowienia zawarte w § 2 pkt 9 załącznika nr 6 *Ramowy wzór umowy wieloletniej – Priorytet 1 Regulaminu 2024*. Obejmowały one obowiązki beneficjentów (grantobiorców) w zakresie m.in.: przeznaczenia środków otrzymanych od *Operatora* (§ 3 ust. 2), zobowiązania do złożenia sprawozdań z realizacji umów (§ 7), poddania się kontroli (§ 8 umowy), przechowywania dokumentacji (§ 6) i niepobierania świadczeń pieniężnych od odbiorców realizowanych projektów (§ 3 ust. 4).

Zarówno przed rozstrzygnięciem konkursów, jak i po ich rozstrzygnięciu od podmiotów, które składały oferty *Caritas* nie pobierało żadnych świadczeń pieniężnych, a umowy zawarte z wykonawcami zadań nie przewidywały takich możliwości.

(akta kontroli str. 21-93,148-192,210,287-645)

Komisja konkursowa składała się z pięciu członków: coacha, księgowej, specjalisty ds. projektów, specjalisty merytorycznego⁴⁰ oraz osoby z zewnątrz

---

³³ [Zgłoszenia | AkTYwny Wolontariat](#)

³⁴ [Wyniki | AkTYwny Wolontariat](#)

³⁵ Dalej: *Regulamin 1*.

³⁶ Dalej: *Regulamin 2*.

³⁷ Wniosek o aneks z 20 sierpnia 2024 r. dotyczący wydłużenia terminów składania i oceny wniosków, podpisania umów, przekazania środków i realizacji grantów.

³⁸ Według założeń *NIW*, podmiot prawny, który miał występować jako opiekun i pośrednik w realizacji przez nieformalne grupy młodzieżowe (członków rad młodzieżowych, samorządów itd.) zamierzeń (zadań) realizowanych przez te grupy, lecz finansowanych ze środków *Programu*.

³⁹ [Zgłoszenia | AkTYwny Wolontariat](#)

⁴⁰ Cztery osoby wchodzące w skład komisji były zatrudnione lub współpracowały z *Caritas*: coachem był *Dyrektor Caritas P.S.*, księgowa E. R-S. wykonywała od 2021 r. na potrzeby *Caritas* usługi

wskazanej przez *Dyrektora Caritas*. Członkowie komisji w dniu 9 października 2024 r., tj. w dniu rozstrzygnięcia konkursów, nie mieli z *Caritas* zawartych umów pozwalających na wypłatę im wynagrodzenia, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Na podstawie przedstawionych przez podmioty biorące udział w konkursach wniosków, Komisja dnia 9 października 2024 r. sporządziła *Karty oceny* w konkursie *AkTYwny Wolontariat*, które karty składały się z oceny formalnej i oceny merytorycznej wniosku. Na ich podstawie Komisja przyznała granty podmiotom biorącym udział w konkursie. W dokumentacji wszystkich 11 objętych szczegółową analizą wniosków konkursowych w *Ścieżce 1 i 2* znajdowały się ww. karty oceny.

(akta kontroli str. 148-192, 287-645,665, 754-821, 841-855), 997-1001)

W konkursie w ramach *Ścieżki 1* wybrano trzech wykonawców zadań⁴¹, lecz w trakcie oceny wniosków nie weryfikowano czy wnioskodawca (patron) posiada zawarte jakiegokolwiek porozumienie z młodzieżową radą działającą na terenie danego miasta, ani czy osoby planowane do uczestniczenia w realizacji zadania spełniają określone w *Programie* kryterium wieku.

(akta kontroli str. 208-209,287-401)

W ramach *Ścieżki 2* udzielono grantów na realizację siedmiu zadań, przy czym jeden podmiot otrzymał jedno dofinansowanie⁴², a pozostałe trzy podmioty⁴³ uzyskały dofinansowanie do dwóch zadań każdy. Jeden z podmiotów biorących udział w konkursie nie otrzymał dofinansowania, o czym szerzej w pkt. 3 wystąpienia.

(akta kontroli str.402-663)

Ani komisja konkursowa, ani *Caritas* na etapie realizacji przez beneficjentów zadań nie weryfikował wieku uczestników oraz porozumień zawartych pomiędzy patronami a młodzieżowymi radami miasta (*Ścieżka 1*) lub samorządami uczniowskimi, studenckimi lub doktoranckimi (*Ścieżka 2*). W *Caritas* nie posiadano zatem ani potwierdzenia, że uczestnicy spełniają kryterium wieku określone w *Programie* (od 15 do 29 lat) ani wiedzy, czy przekazane beneficjentom (patronom) małe granty faktycznie wspierają inicjatywy i projekty zgłaszane i realizowane przez członków rad młodzieżowych.

---

księgowe na podstawie umowy zawartej z EG Transport-Logistics sp. z o.o., specjalista d.s. projektów S.B. i specjalista merytoryczny D.H. były pracownikami *Caritas*.

⁴¹ W *Ścieżce 1* wybrano trzy podmioty, z których każdy otrzymał dofinansowanie w wysokości 22 320,00 zł:

- a) Stowarzyszenie Katolickie Przyjaźń Jaworznicka, które zaplanowało rozwijanie i kreatywności młodzieży, motywowanie społeczności lokalnej do działań na rzecz własnego środowiska i promocja idei wolontariatu,
- b) Fundacja Ogólnopolski Festiwal Kolęd i Pastorałek, która zaplanowała aktywizację Młodzieżowej Rady Miasta Będzina w zakresie aktywnego wolontariatu, budowanie integracji międzypokoleniowej pomiędzy seniorami, a młodymi wolontariuszami oraz promocja tych działań,
- c) Stowarzyszenie Zwycię „RETRO”, które zaplanowało powstanie oraz rozwój młodzieżowych rad młodzieżowych na terenie województwa śląskiego, rozwinięcie kompetencji liderów rad młodzieżowych, promocję postaw wolontariackich i upowszechnienie idei wolontariatu.

⁴² Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Dąbrowa Górnicza otrzymał grant w kwocie 22 320,00 zł.

⁴³ Stowarzyszenie Absolwentów i Studentów Akademii WSB, Stowarzyszenie Przyjaciół Elektronika oraz Stowarzyszenie Dobroczynne „Res Sacra Miser” otrzymały dofinansowanie w kwocie 22 320,00 zł oraz 9 tys. zł każde.

(akta kontroli str.287-401,1002-1005)

Koordinator zeznał, że otrzymał zapewnienie z *NIW* o tym, że obowiązek weryfikacji wieku powinien ciążyć na patronach, a sam takiej weryfikacji nie przeprowadzał i nie sprawdzał zawartych porozumień pomiędzy patronami a młodzieżowymi radami miast. Koordynator nie zwracał się do samorządów o potwierdzenie wieku uczestników młodzieżowych rad miasta rad i ich składu.

(akta kontroli str.287-401, 1008)

Monitorowanie i ocena realizacji przez beneficjentów zadań przez *Caritas* – według wyjaśnień *Dyrektora* - odbywała się poprzez wizyty⁴⁴ i udział koordynatora w wydarzeniach organizowanych przez sześciu wykonawców zadań⁴⁵, a w przypadku jednego realizatora⁴⁶ nie było takiej wizyty. Natomiast kontrole doraźne realizowane były poprzez kontakt telefoniczny oraz monitoring stron internetowych beneficjentów, a podejmowane przez *Caritas* czynności monitorujące obejmowały weryfikację zgodności działań z opisem zadania zawartym we wniosku beneficjenta i zawartą z nim umową. Czynności te nie były jednak dokumentowane, a w ich wyniku nie formułowano wobec wykonawców zadań żadnych uwag i zaleceń. Prawidłowość realizacji zadań dokonywana była przez *Caritas* dopiero na etapie weryfikacji sprawozdań końcowych z wykonania zadania, lecz czynność ta również nie była dokumentowana.

(akta kontroli str. 208-209)

Z wykonawcami zadań zawarto łącznie trzy aneksy do umów⁴⁷, co opisano poniżej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 856-869, 891-917)

2.2. W dniu 28 maja 2024 r. *NIW* przekazał środki w wysokości 500 000,00 zł na realizację *Projektu* na rachunek bankowy *Caritas*, co było zgodne § 3 pkt.1.1 *umowy z NIW*.

(akta kontroli str. 95, 206, 240, 666, 751-752)

2.4. Na potrzeby realizacji *Projektu Caritas* prowadził wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową i ewidencję księgową w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych, co było zgodne z zasadami określonymi w ustawie z 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴⁸ oraz § 6 ust. 1 *umowy z NIW*. Dokumentacja finansowa i merytoryczna była przechowywana po zakończonym pierwszym etapie realizacji *Projektu* zgodnie z § 6 ust. 3 *umowy z NIW*.

(akta kontroli str. 254-261)

---

⁴⁴ Przeprowadzono sześć takich wizyt.

⁴⁵ W ramach *Ścieżki 1* przeprowadzono po jednej wizycie:

- w Fundacji Ogólnopolski Festiwal Kolęd i Pastoralek wizyta 12 grudnia 2024 r.,

- w Stowarzyszeniu Zwykłe „Retro” wizyta 17 grudnia 2024 r.,

- w Stowarzyszeniu Katolickim Przyjaźń Jaworznicka wizyta 7 listopada 2024.

W ramach *Ścieżki 2* przeprowadzono wizyty:

- w Stowarzyszeniu Absolwentów i Studentów WSB jedna wizyta 25 października 2024 r.,

- w Stowarzyszeniu Przyjaciół Elektronika jedna wizyta 23 listopada 2024 r.,

- w Stowarzyszeniu dobroczynnym Res Sacra jedna wizyta 16 listopada 2024 r.

Wizyty te dokumentowano fotograficznie i umieszczono w mediach społecznościowych.

⁴⁶ Dotyczy Związku Harcerstwa Polskiego Hufiec Dąbrowa Górnicza.

⁴⁷ 25 października 2024 r, 5 listopada 2024 r. i 23 grudnia 2024 r.

⁴⁸ Dz. U. z 2023 poz. 120 ze zm. Dalej: *ustawa o rachunkowości*.

2.5. W 2024 r. *Caritas* wydał łącznie kwotę 414 015,45 zł, z czego 230 775,45 zł jako *Operator*, a na małe granty 183 240,00 zł.

Badaniem objęto 61,6% wszystkich wydatków poniesionych w 2024 r. w ramach realizacji *Projektu* na łączną kwotę 255 154,88 zł obejmującą 35 pozycji, z czego 28 pozycji w łącznej wysokości 138 874,88 zł dotyczyło wydatków poniesionych przez *Caritas*, a siedem na łączną kwotę 116 280,00 zł dotyczyło wydatków beneficjentów w ramach otrzymanych minigrantów.

Wszystkie badane wydatki mieściły się w limitach określonych w złożonej do *NIW* ofercie oraz w zawartej z *NIW* umowie, za wyjątkiem kwoty 310,94 zł, którą sfinansowano ze środków własnych *Caritas*⁴⁹. Dwie największe pozycje zbadanych poniesionych przez *Caritas* dotyczyły wypłaty wynagrodzeń z tytułu wykonania umów zlecenia (45 020,07 zł – wynagrodzenie koordynatora i 24 000,01 zł – usługi księgowe).

(akta kontroli str. 1238-1240)

Caritas nie wprowadził wewnętrznych zasad wydatkowania środków na realizację zakupów towarów i usług, w tym w ramach wydatkowania pozyskanych środków publicznych. *Dyrektor* oraz koordynator *Projektu* wyjaśnili, że akceptowalne ceny kupowanych towarów i usług ustalano na podstawie analizy ofert cenowych tego typu towarów i usług zamieszczonych w stronach internetowych oferentów, a także na podstawie zapytań telefonicznych. Z przeprowadzanych analiz nie sporządzono jednak notatek uzasadniających konkretne decyzje zakupowe. Według *Dyrektora*, ponieważ wszystkie poniesione w ramach *Projektu* przez *Caritas* wydatki zostały zaakceptowane przez *NIW* i mieściły się w limitach określonych w *Regulaminie 2024* i z tego powodu należy uznać, że zaakceptowane przez *Caritas* ceny za usługi i produkty były zgodne z realiami rynkowymi.

Badane wydatki były niezbędne do realizacji zadania i zostały faktycznie poniesione w okresie realizacji zadania. Stwierdzono jednak, że dziewięć rachunków dotyczących wypłaty wynagrodzenia (coachowi, koordynatorowi i dwóm członkom komisji konkursowej) uregulowanych przez *Caritas* nie zawierało akceptacji pod względem merytorycznym, rachunkowym i formalnym. Pięć umów zlecenia zawartych z członkami komisji konkursowej zostało zawartych 14 dni po dacie realizacji usługi, a w umowach określono inny niż faktycznie okres ich wykonania.

Do umów zlecenia zawartych pomiędzy *Caritas*, a P.S. na realizację usług coacha *Projektu* i za udział w komisjach konkursowych oraz z EG Transport-Logistics Sp. z o.o. na realizację usług księgowych i za udział jej przedstawiciela w komisjach konkursowych nie dołączono pełnomocnictw, które wskazywały by, że podpisały je osoby do tego upoważnione.

Badaniem objęto też dwie noty księgowe wystawione 30 grudnia 2024 r. przez *Caritas*, którymi udokumentowano wydatki ze środków przekazanych przez *NIW* na realizację *Projektu* za trzy usługi tj.: *Poczęstunek -usługa cateringowa* na kwotę 2 156,08 zł jako koszt realizacji zadania I.3.3 z oferty oraz *Wynajem sali do*

---

⁴⁹54,00 zł dopłata do laptopa, 200,00 zł dla EG Transport-Logistic sp. z o.o. za udział w komisji konkursowej, 53,57 zł za wykonaną przez coacha pracę, 0,01 zł za prowadzenie warsztatu przez EG Transport-Logistic sp. z o.o., 3,36 zł za prace w komisji konkursowej.

realizacji spotkań na kwotę odpowiednio 4 200 zł i 6 000 zł jako koszt zadań I.3.1. i I.4.1 z oferty.

Trzy umowy zlecenia na wykonanie usług coacha⁵⁰ (z miesięcznym wynagrodzeniem 840,00 zł brutto), koordynatora⁵¹ (z miesięcznym wynagrodzeniem 6 280,00 zł brutto) i księgowej⁵² (z miesięcznym wynagrodzeniem 4 000,00 zł brutto) *Dyrektor Caritas* zawarł już 29 grudnia 2023 r., choć umowa pomiędzy *Caritas* a *NIW* została dopiero zawarta 23 maja 2024 r., a środki na realizację *Projektu* wpłynęły na rachunek *Caritas* dopiero 28 maja 2024 r. Umowy te przewidywały, że *Caritas* będzie naliczał ww. zleceniobiorcom wynagrodzenie od 1 stycznia 2024 r., a do jego wypłaty dojdzie w momencie wpływu środków z *NIW*.

W tym samym czasie *Caritas* zawarł z koordynatorem porozumienie zmieniające warunki umowy o pracę z 2019 r., w którym ustalono, że od 1 lipca 2024 r. będzie zatrudniony na stanowisku koordynatora projektu, a nie zastępcy dyrektora *Caritas*. Powyższe opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W 2024 r. w trakcie obsługi *Projektu Caritas* dokonał 10 płatności w formie gotówkowej na łączną kwotę 16 903,13 zł które objęły:

- pięć wydatków na łączną kwotę 8 961,09 zł za zakupy artykułów spożywczych w sklepach ogólnodostępnych⁵³,
- dwa wydatki na zakup artykułów biurowych⁵⁴ za kwotę 875,05 zł,
- zakup nośnika pamięci za kwotę 66,99 zł,
- zakup usług transportowych za kwotę 2 000,00 zł (30 grudnia 2024 r.),
- zakup usług marketingowych za kwotę 5 000,00 zł (31 grudnia 2024 r.).

Dyrektor wyjaśnił, że płatności dokonywane były w większości przypadków w formie bezgotówkowej, a płatności gotówkowe były spowodowane realizacją zakupów, w których nie było możliwości wykonania przelewu, a płatności zrealizowane w dniach 30 i 31 grudnia 2024 r. dokonane zostały gotówką uwagi na obawę, że przelewy na konto dostawcy usług nie dotrą w dopuszczalnym terminie wydatkowania środków. Wskazał przy tym, że ich wydatkowanie mieściło się w założeniach przekazanej do *NIW* oferty.

Wykonawcy zadań zrealizowali łącznie 29 płatności gotówkowych na łączną kwotę 25 757,87 zł, które obejmowały: zakupy spożywcze, zakupy biletów do kina i na przejazd pociągiem, zakupy przyborów na zajęcia warsztatowe (rękodzieło). W przypadku płatności przez realizatorów jedna pozycja została opłaconą gotówkowo 31 grudnia 2024 r., o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 205,210, 241-242,781-786,788,795)

2.6. i 2.8. *Caritas* w przygotowanych materiałach, publikacjach w mediach społecznościowych i ogłoszeniach zamieszczał informacje dotyczące realizowania zadania publicznego i jego sfinansowania ze środków *Programu*. Stworzono też stronę internetową⁵⁵, w której zamieszczano informacje

---

⁵⁰ Umowa UC 9/2024.

⁵¹ Umowa UC 24/2024.

⁵² Umowa 5/1/2024.

⁵³ Należących do sieci handlowych.

⁵⁴ Zakup w PPHU Artykuły Papiernicze Papmar i w Infosystem.

⁵⁵ <https://www.aktywnywoontariat.pl>

dotyczące obowiązków i uprawnień wykonywanych przez *Caritas* na podstawie umowy z *NIW*.

NIW nie przeprowadziła w okresie objętym kontrolą żadnej wizyty monitorującej *Caritas*, mającej na celu omówienie stanu i prawidłowości realizacji *Projektu* lub zaprezentowania osiągniętych na dany moment rezultatów.

W trakcie realizacji *Projektu Caritas* ze środków *Programu* dokonał zakupu jednego notebooka/laptopa⁵⁶, o który wnioskował w ofercie. Sprzęt ten – mimo takich wymogów zawartych w *umowie z NIW* - nie posiadał oznaczeń, że został zakupiony ze środków otrzymanych w ramach *Programu*, co opisano poniżej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Do dnia zakończenia kontroli *Caritas* nie zbył rzeczy zakupionych ze środków uzyskanych od *NIW* na realizację *Projektu*.

(akta kontroli str. 211,690-750)

2.7. Do 31 grudnia 2024 r. z uzyskanej do wykorzystania na ten rok kwoty 500 000 zł, *Caritas* wykorzystał łącznie 414 015,49 zł, z czego 44,26% zostało wydatkowane i rozliczone w ramach przekazanych wykonawcom zadań minigrantów (183 240,00 zł), a 55,74% zostało wydatkowane i rozliczone przez *Caritas* na pokrycie działań *Operatora*.

Niewykorzystaną część dotacji w kwocie 85 984,51 zł *Caritas* zwrócił do *NIW* dnia 15 stycznia 2025 r. Było to zgodne z § 10 pkt 2 *umowy z NIW*. Ponadto, 21 lutego 2025 r. *Caritas* zwrócił do *NIW* 0,04 zł, która to kwota wynikała z rozliczenia minigrantu otrzymanego przez Stowarzyszenie Przyjaciół Elektronika, lecz została zwrócona do *Caritas* dopiero po rozliczeniu złożonego przez ten podmiot sprawozdania z realizacji zadania. *Dyrektor* wyjaśnił, że opóźnienie to wynikało z przeoczenia na etapie rozliczeń księgowych.

(akta kontroli str.94-100,127-129,891)

3. Obowiązki sprawozdawcze z realizacji projektu.

Sprawozdanie częściowe z wykonania zadania publicznego za 2024 r., o którym mowa w art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁵⁷ zostało złożone przez *Caritas* do *NIW* dnia 28 stycznia 2025 r. poprzez SOD według wzoru, o którym mowa w załączniku nr 5 do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań⁵⁸. Jednocześnie 29 stycznia 2025 r. *Caritas* wysłał do *NIW* sprawozdanie w formie papierowej. Informacje w nim zawarte były zgodne ze stanem realizacji *Projektu*, lecz zawarty w nim sposób zaprezentowania poniesionych wydatków w ramach poszczególnych kategorii kosztów był niezgodny z zasadami *Programu*, co miało bezpośredni wpływ na

---

⁵⁶ Notebook/Laptop HP 15i7 1355U/16GB/512/Win11x zakupiony 26 czerwca 2024 r. (F/xk/3150342) za kwotę 4 054 zł, z czego 4 000 zł pochodziło ze środków *Programu*

⁵⁷ Dz.U. z 2018 poz.450 ze zm.

⁵⁸ Dz.U. z 2018 poz. 2057

ocenę, czy zachowane zostały limity na poszczególne kategorie wydatków. Zagadnienie to opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

NIW dwukrotnie drogą elektroniczną wezwał *Caritas* do złożenia wyjaśnień. Pierwsze wezwanie z 20 lutego 2025 r dotyczyło prośby wyjaśnienie:

- przyczyn niezachowania limitu procentowego w kategorii I, tj. niższego niż zakładano w *Regulaminie 2024* dla Priorytetu I poziomu wykorzystania dotacji na realizację inicjatyw młodzieżowych oraz małe granty (51,86% zamiast 60%);
- zaniżenia kwoty zwróconej dotacji o 0,04 zł, w stosunku do danych ujętych w sprawozdaniu *Caritas*.

Caritas w tej samej formie udzielił *NIW* odpowiedzi wskazując, że:

- nieosiągnięcie przez *Caritas* przyjętego w *Regulaminie 2024* dla Priorytetu I limitu procentowego wynikało:
  - dla *Ścieżki 1* z braku możliwości spełnienia warunków formalnych przez potencjalnych beneficjentów, gdyż powołane rady młodzieżowe wygasły w momencie rozpoczęcia realizacji *Programu*, a niektóre rady młodzieżowe nie spełniały wymogu dotyczącego wieku, gdyż w ich skład wchodziły osoby od 12 roku życia;
  - dla *Ścieżki 2* z odrzucenia jednego z wniosków w trakcie konkursu, z uwagi na to, że zaproponowane zadanie było niezgodne z celami *Programu*⁵⁹;
- różnica wynikała z nieprawidłowego rozliczenia grantu otrzymanego przez Stowarzyszenie Przyjaciół Elektronika, a brakujące środki zostały zwrócone na rachunek *NIW*.

W wezwaniu z 26 lutego 2025 r. *NIW* zwrócił się o wskazanie podmiotów, którym w 2024 r. *Caritas* nie udzielił dotacji. W odpowiedzi *Caritas* wskazał na Zespół Szkół Muzycznych w Sosnowcu, którego wniosek zakładał sfinansowanie ze środków grantu wydania płyty CD z nagraniami uczniów.

(akta kontroli str. 112-129,217-218,646-663,891,918-987)

Wraz ze sprawozdaniem *Caritas* złożył do *NIW* informacje o wykonawcach zadań i ich realizacji. Oprócz opisu tych zadań i osiągniętych rezultatów, do sprawozdania dołączono prezentację podsumowującą *Projekt*.

(akta kontroli str. 918-987)

Dziesięciu beneficjentów małych grantów złożyło do *Caritas* sprawozdania końcowe z realizacji zadań w terminie wskazanym w umowach z nimi zawartych, tj. w ciągu 14 dni od daty zakończenia ich realizacji, maksymalnie do 14 stycznia 2025 r. Trzy sprawozdania⁶⁰ datowane były na 15 i 20 stycznia 2025 r., jednak wcześniej zostały one przesłane do *Caritas* drogą elektroniczną. Na przedstawionych kontrolującym sprawozdaniach brak było adnotacji lub

---

⁵⁹ Inicjatywa wskazana przez Zespół Szkół Muzycznych w Sosnowcu zakładała wydanie płyty CD z nagraniami.

⁶⁰ Dwa sprawozdania zostały złożone przez Stowarzyszenie Dobroczynne *Res Sacra Miser* 15 stycznia 2025 r., które zawarło z *Caritas* osobno dwie umowy w Ścieżce 2 i otrzymało dwa granty oraz przez Stowarzyszenie *Zwykłe Retro* 20 stycznia 2025 r..

poświadczeń dokonania przez *Caritas* ich weryfikacji merytorycznej i finansowo-księgowej. Do wykonawców zadań *Caritas* nie przesłał potwierdzeń o prawidłowym rozliczeniu minigrantów, a w trakcie przeprowadzanej weryfikacji sprawozdań, *Caritas* nie przysyłał do beneficjentów drogą elektroniczną wezwań o ich uzupełnienie lub dokonanie korekt, do czego upoważniał go § 7 umowy z *NIW*.

W efektach *Projektu* beneficjenci wskazywali na dobra i usługi, które powstały w trakcie realizacji i sposoby, dzięki którym *Projekt* przyczynił się do ich rozwoju. Beneficjenci w *Ścieżce 1* złożyli wraz ze sprawozdaniami deklaracje poprawy funkcjonowania rad dzięki wsparciu uzyskanemu w ramach *Projektu*.

(akta kontroli str. 287-645,673,892-906)

Dnia 7 kwietnia 2025 r. *NIW* przesłał do *Caritas* informację o pozytywnej weryfikacji i zaakceptowaniu sprawozdania częściowego z realizacji *Projektu* za 2024 r.

(akta kontroli str. 987)

4. Stopień realizacji w 2024 r. *Projektu* oraz osiągnięcie przez *Caritas* założonych w *Programie* celów, wskaźników i efektów

Caritas w złożonej ofercie stanowiącej załącznik do umowy z *NIW*, zawarł siedem celów do zrealizowania w ramach *Ścieżki 1* i trzy w ramach *Ścieżki 2*, odrębnie na każdy rok *Projektu*. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. założono zadania oraz osiągnięto następujące rezultaty według złożonego przez *Caritas* sprawozdania z realizacji zadań w ramach *Ścieżki 1*, dotyczące tworzenia i aktywizacji rad młodzieżowych:

1. liczba funkcjonujących rad młodzieżowych – planowano 10 i według sprawozdania funkcjonowało 10 rad, co według *Caritas* dało 100% wskaźnika rezultatu⁶¹;
2. liczba członków rad młodzieżowych objętych programami kształcenia / kursami – planowano udział 100 członków rad młodzieżowych, a według sprawozdania liczba ta wyniosła 171, osiągając 100% wskaźnika rezultatu⁶²;
3. liczba rad młodzieżowych, które uzyskały wsparcie – planowano 5, a według sprawozdania wsparcie udzielono 3 radom, osiągając 60% wskaźnika rezultatu⁶³;

---

⁶¹ W sprawozdaniu *Caritas* podano jedynie, że ocena osiągniętego poziomu wskaźnika rezultatu dokonana zostanie na podstawie listy młodzieżowych rad miejskich działających na terenie diecezji sosnowieckiej, mimo że ich liczba nie miała jakiegokolwiek związku z realizacją *Programu*.

⁶² Podstawą do ustalenia osiągniętego wskaźnika rezultatu miały być listy obecności na sześciu warsztatach zorganizowanych przez *Caritas*. Podkreślić jednak należy, że listy te nie zawierały informacji pozwalających na ustalenie wieku uczestników oraz tego, czy podpisane na nich osoby są członkami młodzieżowych rad miejskich.

⁶³ W sprawozdaniu wyjaśniono, że: *Komisja konkursowa pozytywnie zaopiniowała trzy wnioski grantowe. Spełniały one kryteria zarówno formalne, jak i merytoryczne. Dlatego udało się zrealizować rezultat na poziomie 60%. Wsparcie uzyskały rady Młodzieżowe działające przy następujących samorządach: 1. Urząd Miasta w Będzinie; 2. Urząd Miejski w Jaworznie; 3) Urząd Miasta i Gminy Ogrodzieniec.* Podkreślić jednak należy, że na etapie oceny ofert konkursowych nie oceniano czy wnioskodawca (patron) posiadał jakiegokolwiek porozumienia lub umowy z działającymi w danej miejscowości radami młodzieżowymi.

4. liczba koordynatorów rad objętych programami kształcenia/kursami – planowano 5 osób i według sprawozdania objęto nimi 5 koordynatorów, osiągając 100% wskaźnika rezultatu⁶⁴;
5. liczba inicjatyw rad wspartych w ramach *Projektu* – planowano 50 inicjatyw, a według sprawozdania wsparto 47 inicjatyw, osiągając 94% wskaźnika rezultatu⁶⁵;
6. liczba rad wdrażających lokalne rozwiązania w zakresie wolontariatu – planowano 5 rad, a według sprawozdania wdrożenia takie realizowane były przez 3 rady, co dało 60% wskaźnika rezultatu⁶⁶;
7. odsetek rad, które w rok po zakończeniu realizacji deklarują poprawę funkcjonowania dzięki wsparciu ze środków *Programu* - planowano 50%, a według sprawozdania osiągnięto poziom 100%, co dało 100% wskaźnika rezultatu⁶⁷.

W *Ścieżce 2* dotyczącej aktywizacji samorządów uczniowskich i studenckich założono i osiągnięto cele:

1. liczba samorządów uczniowskich i studenckich, które uzyskały wsparcie – planowano 5, a według sprawozdania wsparcia udzielono 4 samorządom, osiągając poziom 80% wskaźnika rezultatu;
2. liczba inicjatyw samorządów wspartych w ramach *Programu* – planowano wsparcie dla 50 inicjatyw, a według sprawozdania wsparto ich 49, co dało 98% wskaźnika rezultatu;
3. liczba samorządów wdrażających rozwiązania w zakresie wolontariatu – planowano 5, a według sprawozdania wdrażają je 4 samorzady, co dało poziom 80% wskaźnika rezultatu.

W sprawozdaniu końcowym za rok 2024 *Caritas* wskazał, że średni poziom osiągnięcia wskaźników rezultatu w obu ścieżkach łącznie wyniósł 87,2%, przy czym w *Ścieżce 1* – 87,71%, a w *Ścieżce 2* – 86,00%.

(akta kontroli str. 44-64,94-100,112)

⁶⁴ W sprawozdaniu *Caritas* wprowadzono podano nazwiska i imiona pięciu osób, które brały udział w trzech spotkaniach szkoleniowych z coachem i były wskazane jako „koordynatorzy projektów realizowanych przez Rady Młodzieżowe”, lecz z pośród nich tylko jedna osoba znajdowała się na liście członków rad młodzieżowych (Przewodniczący MR w Jaworznie) działających przy j.s.t. wymienionych w przypisie poprzednim. Pozostałe osoby były przedstawicielami organizacji, które otrzymały minigranty.

⁶⁵ W sprawozdaniu *Caritas*, w opisie osiągnięcia rezultatu wymieniono 47 zadań realizowanych przez młodzieżowe rady miasta w 2024 r. (MRM Jaworzno – 11 zadań; MRMiG Ogrodzieniec – 21 zadań; MRM Będzin – 13 zadań, w przypadku 2 zadań nie wskazano organizatora). Stwierdzono przy tym, że: „Część zadań realizowanych przez Rady wymagała finansowania w ramach Projektu. Natomiast część z nich nie wymagała nakładów finansowych, ale były one podejmowane w celu realizacji Projektu”.

⁶⁶ W sprawozdaniu *Caritas* stwierdzono, że wszystkie rady młodzieżowe wsparte *Projektem* realizowały zadania o charakterze charytatywnym i dobroczynnym oraz że: *wdrażały w swoich społecznościach rozwiązania o charakterze wolontariackim*.

⁶⁷ Podstawą oceny osiągnięcia wskaźnika rezultatu miały być ankiety i deklaracje. Stwierdzono przy tym jednak, że: *Ze względu na zmiany terminów wstępnych nie można przeprowadzić oceny poprawy funkcjonowania rad, dlatego podjęto próbę oceny na zakończenie etapu. Ponadto ze względu na przyznanie trzech grantów o deklarację poproszono trzy Rady, które granty otrzymały. Dlatego nie udało się zrealizować zamierzonego rezultatu w 100%. Z powyższych wyjaśnień nie wynika, dlaczego Caritas uznał, że osiągnięto wskaźnik rezultatu na poziomie 100%.*

Odnosząc się do powyższego należy zauważyć, że w zawartej w ofercie instrukcji do jej wypełnienia stwierdzono, że: *oferent sam określa rezultaty i w jakim zakresie planuje ich realizację w ramach zadania oraz zapis, że: nie ma obowiązku realizacji wszystkich rezultatów*. Zasady zawarte w części B I *Regulaminu 2024* zawierały wytyczne dotyczące uznania dotacji za rozliczoną, jeżeli wszystkie działania zostały zrealizowane i utrzymane, a poziom osiągniętych wskaźników rezultatu wyniósł 80%, zaś gdy nie zostały wszystkie działania zrealizowane, a wskaźniki rezultatu zostały osiągnięte na poziomie niższym niż 80%, *NIW* dokonuje analizy, której celem jest ustalenie możliwej do rozliczenia kwoty dotacji. W szczególności brany jest pod uwagę stosunek wartości dotacji do osiągniętych wskaźników rezultatu (średnie wartości osiągniętych wszystkich wskaźników w danym okresie rozliczeniowym). Natomiast w przypadku, gdy nie zostały zrealizowane wszystkie działania lub średnia wartość wszystkich osiągniętych wskaźników wyniosła poniżej 50%, Dyrektor *NIW* określa wysokość kwoty dotacji do zwrotu.

(akta kontroli str. 52-53)

W złożonym do *NIW* sprawozdaniu z realizacji przez *Caritas* w 2024 r. *Projektu*, w części dotyczącej rozliczenia otrzymanej dotacji stwierdzono, że wydatki z dotacji w wysokości 500 000 zł pozwoliły na sfinansowanie wydatków w:

- kategori I w łącznej wysokości 361 015,45 zł (87,20%), z czego 187 239,96 zł wydano na małe granty (51,86%);
- kategori II w łącznej wysokości 48 000 zł (11,59%);
- kategori III w łącznej wysokości 5 000 zł (1,21%).

Powyższe zestawienie nie agregowało jednak w sposób prawidłowy zrealizowanych wydatków do właściwych kategorii, a także nie przedstawiało w sposób prawidłowy procentowego wykonania wydatków w poszczególnych kategoriach, co z uwagi na zapisane w *Programie* limity wydatków miało kluczowe znaczenie dla oceny realizacji *Projektu* i spełnianie przez *Operatora* warunków *Programu*.

I tak:

- do wydatków kategorii I – wbrew opisanych w *Programie* zasad kwalifikacji kosztów – zaliczono:
  - poniesione wydatki na wynagrodzenia członków komisji konkursowych w łącznej kwocie 4 000 zł,
  - poniesione wydatki na wynagrodzenie coacha nadzorującego / koordynatora projektu w łącznej kwocie 101 475,49 zł;
  - wydatki na wynagrodzenie osób prowadzących szkolenia w łącznej wysokości 4 550 zł;
  - wydatki na wynajem sali w łącznej wysokości 10 200 zł;które powinny zostać zaliczone do wydatków kategorii II;
- w ramach kategorii II wykazano koszty w wysokości 48 000 zł (wyłącznie wydatki przewidziane na obsługę księgową projektu), zamiast 168 225,49 zł;
- udział wydatków na małe granty obliczono w odniesieniu do kwoty wydatków kategorii I, a nie do kwoty przyznanej dotacji, mimo że taki wymóg określono wprost w rozdziale IV.4 *Programu*.

Po skorygowaniu kwot wydatkowanych w poszczególnych kategoriach wydatków, ich struktura przedstawia się następująco:

- kategoria I - poniesiono koszty w łącznej wysokości 240 789,96 zł (48,16% przyznanej kwoty dotacji), z czego 187 239,96 zł na małe granty (37,45% przyznanej kwoty dotacji);
- kategoria II - poniesiono koszty w łącznej wysokości 168 225,49 zł (33,64% przyznanej kwoty dotacji);
- kategoria III - poniesiono koszty w łącznej wysokości 5 000 zł (1% przyznanej kwoty dotacji).

Z powyższego wynika, że realizacja przez *Caritas Projektu*, w zakresie zrealizowanych w poszczególnych kategoriach wydatków sfinansowanych z dotacji *NIW* i związanych z tym limitów dla poszczególnych kategorii wydatków - wbrew temu co *Operator* napisał w sprawozdaniu - nie spełniała wymogów określonych w *Programie*.

(akta kontroli str. 112-126)

Mimo opisanego wyżej sposobu prezentacji wydatków sfinansowanych na realizację *Projektu* ze środków dotacji, *NIW* dnia 7 kwietnia 2025 r. przekazał do *Caritas* informację o zaakceptowaniu przedstawionego za 2024 r. sprawozdania.

(akta kontroli: str. 987)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W złożonej do *NIW* ofercie *Caritas* wskazał, że na terenie swego obiektu zapewni osobom ze szczególnymi potrzebami dostęp alternatywny do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych, bez barier architektonicznych, w tym barier poziomych. Nadto zaoferowano, że informacja na temat rozkładu pomieszczeń w budynku będzie dostępna w sposób wizualny, dotykowy i głosowy. Możliwości takich jednak nie zapewniono. Do sal ćwiczeniowych położnych na II piętrze, w których odbywały się szkolenia prowadziło pięć schodów z poziomu, na którym znajdowało się wyjście z windy i która to dostępna była z poziomu parteru. Dostępu takiego nie zapewniał również istniejąca w budynku klatka schodowa. Tym samym należy uznać, że *Caritas* w złożonej ofercie podał nieprawdziwą informację, a w okresie realizacji *Projektu* nie zapewnił do wskazanych sal dostępu dla osób ze szczególnymi potrzebami, co było niezgodne z cz. A pkt IX.6.1 *Regulaminu 2024* oraz z § 2 pkt.8 *umowy z NIW*.

(akta kontroli str.29,51,830-832)

Dyrektor wyjaśnił, że: *wolne od barier poziomych i pionowych przestrzenie komunikacyjne znajdowały się na parterze budynku, a dodatkowe sale były dostępne na drugim piętrze budynku. Dostęp wizualny miał zapewnić pracownik i opiekun medyczny pracujący na parterze oraz przenośne urządzenia multimedialne.* Wyjaśnił też, że w pierwszej edycji programu nie było osób, które musiałyby korzystać z takich rozwiązań.

(akta kontroli str. 856-869)

W ocenie NIK, przedstawione przez *Dyrektora* wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie, gdyż na parterze budynku, którym dysponuje *Caritas* znajdują się pomieszczenia wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, a w budynku tym jedyne

sale możliwe do wykorzystania w ramach realizacji *Projektu* oraz pomieszczenia księgowości, koordynatora i kierownictwa *Caritas* znajdują się na drugim piętrze, i choć można się na to piętro dostać za pomocą windy, to nie jest ono – z uwagi na znajdujące się na korytarzu głównym schody – wolne od architektonicznych barier.

2. W złożonej do *NIW* ofercie *Caritas* stwierdził, że każdy z wykonawców zadań, któremu przydzielony zostanie grant uzyska z jego strony wsparcie księgowe. Mimo to, na 10 ofert realizacji zadań z wykorzystaniem za pośrednictwem *Caritasu* grantów z *Programu*, cztery oferty przewidywały wydatki na koszty obsługi księgowej, co *Caritas* i komisja konkursowa zaakceptowała, a *Caritas* uwzględnił w treści zawartych umów. Dodatkowo, jeden z beneficjentów - tuż przed zakończeniem i rozliczeniem realizacji zadania - złożył do *Caritas* wnioski o zmianę zawartej umowy, na podstawie której dopuszczalne było wydatkowanie środków z minigrantu na tego typu usługi⁶⁸. Wniosek ten został przez *Dyrektora Caritas* zaakceptowany, a aneks do umowy podpisany⁶⁹.

W efekcie pięciu beneficjentów korzystających z minigrantów na realizację zadań w *Ścieżce 1 i 2* wydało na usługi księgowe - mimo zapewnionego wsparcia księgowego ze strony *Caritas* - łącznie 4 377,30 zł.

(akta kontroli str. 8391-392, 764-766, 868-869, 1029-1052)

W ocenie NIK takie działanie było niegospodarne, zwłaszcza że *Caritas* ze środków przeznaczonych na obsługę *Projektu* wydatkował na usługi księgowe - na podstawie zawartej 29 grudnia 2023 r. umowy - 4 000 zł miesięcznie (łącznie 48 000,00 zł w ciągu całego 2024 r.). Naruszało to również zasady wydatkowania środków publicznych określone w art. 44 ust. 3 pkt. 1 *ustawy o finansach publicznych*, który stanowi, że wydatki takie powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

3. Zgodnie punktem VIII.2 opracowanego przez *Caritas* *Regulaminu 1 i 2*, o zakwalifikowaniu podmiotu ubiegającego się o dofinansowanie do konkursu decydowała data i godzina wpływu złożonego przez niego wniosku do *Operatora*. Mimo takiego wymogu, *Caritas* nie odnotował w sposób wiarygodny daty i godziny wpływu składanych przez takie podmioty wniosków. Ustalono bowiem, że na oryginałach złożonych wniosków w ogóle nie było odnotowanych dat i godzin ich wpływu, a daty takie (bez godziny) można znajdowały się jedynie na przedstawionych kserokopiach tych wniosków. Składane wnioski nie były też odnotowywane i zarejestrowane w elektronicznej książce odbiorczej *Caritasu*, lecz – jak wyjaśnił *Dyrektor* - przyjmowane były osobiście przez koordynatora *Projektu*, który wpływ wniosków odnotowywał w utworzonym przez siebie dzienniku w formie tabeli. Oprócz dwóch wniosków, które wpłynęły drogą elektroniczną, wystąpił brak możliwości weryfikacji daty i godziny wpływu wniosków.

---

⁶⁸ Na jego podstawie pokryto wydatki na usługi księgowe beneficjenta w wysokości 494,43 zł.

⁶⁹ Przedstawiony kontrolującemu aneks do umowy nie zawierał daty podpisania, lecz wyłącznie datę wpływu do *Caritas* (14 stycznia 2025 r.). *Dyrektor* zeznał jednak, że aneks podpisano 23 grudnia 2024 r., a więc przed upływem terminu zakończenia realizacji zadania przez beneficjenta.

(akta kontroli str. 153-154, 180-181, 286-287, 325, 402, 437,
468, 509, 547, 582, 615, 667-687)

W ocenie NIK, opisane wyżej działanie *Caritas* naruszało obowiązujące zasady wyboru beneficjentów *Projektu*, uniemożliwiając w praktyce weryfikację prawidłowości wyboru podmiotów, które otrzymały granty.

4. Zgodnie § 7 pkt 2 *umowy z NIW* oraz § 7 załącznika nr 6 *Ramowy wzór umowy wieloletniej – Priorytet 1 do Regulaminu 2024, Operator* zobowiązał się do umieszczenia na zakupionych rzeczach logo *Programu* oraz informacji, że zadanie publiczne jest finansowane ze środków otrzymanych od *NIW*. Zakupiony i używany przez *Caritas* ze środków *Programu* notebook/laptop nie zawierał ww. oznaczeń.

(akta kontroli str.97,768, 850-852)

5. Mimo tego, że na dziewięciu rachunkach⁷⁰ dokumentujących wydatkowanie przez *Caritas* środków z dotacji brak było akceptacji pod względem merytorycznym, rachunkowym i formalnym, płatności z nich wynikające zostały zrealizowane⁷¹. Powyższe było niezgodne z art. 21 ust 1 pkt 6 *ustawy o rachunkowości*, § 6 pkt 2 *umowy z NIW* oraz z umowami zlecenia zawartymi z ww. osobami wykonującymi usługi w ramach *Programu*, których zapisy wskazywały wypłatę wynagrodzenia do ostatniego dnia roboczego miesiąca. Tymczasem – jak wynika z ww. dokumentów - praktyka stosowana przez *Caritas* była taka, że zapłata za realizację ww. usług realizowana była przed wystawieniem dowodów księgowych, w oparciu o które miała zostać wykonana. Również nota księgowa NK 16/2024 z 30 grudnia 2024 r. dokumentująca pokrycie ze środków *Programu* kosztów udostępnienia należących do *Caritas* sali na organizację 7 i 10 spotkań z uczestnikami *Projektu* (odpowiednio 4 200 zł i 6 000 zł) oraz nota NK 17/2024 z 30 grudnia 2024 r. na kwotę 2 156,08 zł, dokumentująca refinansowane ze środków *Programu* wydatków jakie „poniósł” *Caritas* na *Poczęstunek - usługę cateringową* również nie posiadały akceptacji pod względem merytorycznym, rachunkowym i formalnym.

6. Wprawdzie w ofercie *Caritas* przekazanej do *NIW* przewidziano w preliminarzu kosztów wydatki na wynajem sali na spotkania, lecz ww. oferta wskazywała jednocześnie, że *Caritas* dysponuje niezbędnym zapleczem i salami możliwym do wykorzystania na realizację *Projektu*. Nie wskazano przy tym, że sale takie będą wynajmowane od *Caritasu* i że będzie on oczekiwał odrębnego wynagrodzenia za ich udostępnienie. Zauważyć też należy, że sporządzając notę

---

⁷⁰ Tj.: nr 2/06/2024 z 3 czerwca 2024 r. dotyczący Ł.G. – usług koordynatora, nr 1/06/2024 z 3 czerwca 2024 r. dotyczący P.S. - usług coacha, nr 31/07/2024 z 31 lipca 2024 r. dotyczący P.S. – usług coacha, nr 27/09/2024 z 30 września 2024 r. dotyczący P.S. – usług coacha, nr 29/10/2024 z 31 października 2024 r. dotyczący P.S. – usług coacha, nr 24/12/2024 z 31 grudnia 2024 r. dotyczący P.S. usług coacha, nr 41/10/2024 z 31 października 2024 r. dotyczący D.H. – za pracę w komisji konkursowej Ścieżka 2, nr 40/10/2024 z 31 października 2024 r. dotyczący D.H. – za pracę w komisji konkursowej Ścieżka 1 i nr 39/10/2024 z 31 października 2024 r. dotyczący S.B. – za pracę w komisji konkursowej Ścieżka 2.
⁷¹ Przelew środków za rachunek nr 31/07/2024 z 31 lipca 2024 r. został zrealizowany 30 lipca 2024 r., za rachunek nr 27/09/2024 z 30 września 2024 r. został zrealizowany 26 września 2024 r., za rachunek nr 24/12/2024 z 31 grudnia 2024 r. został zrealizowany 19 grudnia 2024 r., za rachunek nr 39/10/2024 z 31 października 2024 r. został zrealizowany 29 października 2024 r., za rachunek nr 41/10/2024 z 31 października 2024 r. został zrealizowany 29 października 2024 r., a za rachunek nr 40/10/2024 z 31 października 2024 r. został zrealizowany 29 października 2024 r.

NK 16/2024 Caritas nie określił na jakiej podstawie ustalona została cena jednorazowe udostępnienie sali (600 zł).

(akta kontroli str.254-264,754-821)

Dyrektor zeznał⁷², że: *budżet został zaproponowany w ofercie złożonej przez Caritas, a nad jego określeniem w zakresie wysokości kosztów odpowiadał koordynator.*

Koordinator zeznał natomiast, że: *nie wiedział kto był odpowiedzialny za przygotowanie wysokości cen i przedłożonej wyceny usług złożonych przez Caritas w ofercie [...] oraz, że: nie prowadził rozeznania co do wysokości cen usług zawartych w ofercie, w tym wynagrodzenia oraz wynajmu Sali [...].* Dodał przy tym, że: *koszty w ofercie zostały ujęte w taki sposób, żeby nie przekraczać % limitów na dany wydatek.*

(akta kontroli str. 1002-1010)

W ocenie NIK, należy uznać, że obciążanie kosztów *Projektu* ww. notą księgową, nie znajdowało podstaw formalno-prawnych w *umowie z NIW* mimo to, że będące ich składową kalkulacje kosztów, przewidywały możliwość na taki cel wydatkowania środków z *Programu*, potrącenie ze środków dotacji przez Caritas – przy takim ich udokumentowaniu – kwot wynikających z tej noty wskazuje, że naruszone zostały opisane wyżej zasady wydatkowania środków publicznych.

6. Nota NK 17/2024 z 30 grudnia 2024 r. na kwotę 2 156,08 zł, dokumentująca refinansowane ze środków *Programu* wydatków jakie „poniósł” Caritas na *Poczęstunek - usługę cateringową* z wymienionych not nie wskazywała dowodów księgowych (rachunków, faktur) sfinansowanych ze środków własnych Caritas, które zostały za pomocą ww. noty refinansowane ze środków *Programu*. Brak takich dowodów – w ocenie NIK - nie pozwala na ustalenie, czy poniesione wydatki miały miejsce i czy związane one były z realizacją *Projektu*.

7. Umowy zlecenia - odrębnie za realizację konkursu dla *Ścieżki 1* i *Ścieżki 2* - zostały zawarte z członkami komisji konkursowej 23 października 2024 r. Umowy te zakładały, że każdemu z członków komisji z tytułu realizacji w niej obowiązków przysługiwać będzie wynagrodzenie w wysokości około 400 zł brutto, a czynności miały zostać przez nich wykonane w okresie od 23 października 2024 r. do 31 października 2024 r. Tymczasem komisja konkursowa dokonała oceny ofert 9 października 2024 r., czego dowodem na to są Karty oceny ofert, które zostały tego dnia sporządzone i podpisane przez wszystkie pięć osób zasiadających w komisji. Świadczy o tym również fakt, że umowy z wybranymi przez komisję oferentami zostały zawarte 15 października 2024 r., a więc przed upływem 14 dni od rozstrzygnięcia konkursu i na 8 dni przed sporządzeniem ww. umów zleceń.

(akta kontroli str. 754-821, 841-855)

Dyrektor Caritas zeznał, że umowy z członkami komisji zostały wcześniej zawarte w formie ustnej, a zawarcie ich w formie pisemnej było tylko ich potwierdzeniem. Zakres wykonania czynności w okresie od 23 października 2024 r. do 31 października 2024 r. dotyczył - według *Dyrektora* - zobowiązania członków komisji do wyjaśnienia beneficjentom wątpliwości, które mieli w trakcie trwania konkursu.

(akta kontroli str. 1003)

---

⁷² Protokół przesłuchania w charakterze świadka z dnia 14 kwietnia 2025 r.

W ocenie NIK przedstawione przez *Dyrektora* wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie, gdyż po rozstrzygnięciu konkursu i zawarciu z beneficjentami umów, komisja przestała funkcjonować, a członkowie komisji nie byli upoważnieni do wyjaśniania beneficjentom jakichkolwiek wątpliwości związanych z konkursem. Wątpliwości NIK – mimo zarezerwowaniu środków na ten cel w załączonej do *umowy z NIW* kalkulacji kosztów – budzi gospodarność ich wydatkowania (łącznie 4 000,00 zł), zwłaszcza że wszystkie osoby, z wyjątkiem jednej, zasiadające w komisjach konkursowych były wskazane przez *Caritas* w złożonej do *NIW* ofercie, jako zaplecze merytoryczne realizacji *Projektu* oraz pobierały z *Caritas* oraz środków *Programu* wynagrodzenie za jego realizację.

8. Trzy umowy:

- umowa zlecenia nr 9/2024 zawarta 29 grudnia 2023 r. dotycząca pełnienia obowiązków coacha;
- umowa zlecenia nr UC 82/2024 z 23 października 2024 r. za udział w komisji konkursowej w *Ścieżce 2*;
- umowa zlecenia nr UC 81/2024 z 23 października 2024 r. za udział w komisji konkursowej *Ścieżka 1*

zostały zawarte przez *Dyrektora* jako kierownika jednostki z samym sobą, jako osobą fizyczną. Z uwagi na to, że Statut *Caritas* nie zawierał zapisu o dopuszczalności ustanowienia przez jej dyrektora pełnomocnika do czynności zawierania z nim umów, a biskup diecezjalny nie udzielił dyrektorowi pełnomocnictwa do zawierania umów z samym sobą należy uznać, że czynność ta była niezgodna z art. 108 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny⁷³.

Na podstawie ww. umów *Dyrektor Caritas* wypłacił sobie w 2024 r. ze środków *Programu* łącznie 12 800 zł.

(akta kontroli str.3-13, 261-264, 755-757, 818-821, 852-855, 1004)

Dyrektor Caritas zeznał, że *nie miał takiej świadomości i wiedzy, że była taka konieczność*.

(akta kontroli str. 1004)

W ocenie NIK ww. umowy należy uznać jako zawarte przez *Dyrektora Caritas* z naruszeniem prawa.

9. Trzy umowy zlecenia z 29 grudnia 2023 r. zostały zawarte przez *Caritas* z coachem, koordynatorem i firmą świadczącą usługi księgowo na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r., tj. na blisko pół roku przed zawarciem *umowy z NIW*⁷⁴. W umowach tych ustalono stałe miesięczne wynagrodzenie w wysokości kolejno: 840 zł brutto, 6 200 zł brutto i 4 000 zł brutto, a także zamieszczono zapis, że wynagrodzenie zostanie wypłacone w pełnej wysokości po zawarciu *umowy z NIW* i po przelaniu dotacji na rachunek *Caritas*. Pomimo tego, że w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 maja 2024 r. nie realizowano – *de facto* – żadnych czynności związanych z obsługą i realizacją *Projektu*, wynagrodzenie za ten okres zostało tym usługodawcom wypłacone 3 czerwca 2024 r. (rachunki dotyczące coacha i koordynator, na kwotę łączną kwotę 45 020,07 zł) oraz

⁷³ Dz. U. z 1964 r. poz.93. Dalej: kodeks cywilny.

⁷⁴ 23 maja 2024 r.

4 czerwca 2024 r. (faktura dotycząca usług księgowych na kwotę 20 000,00 zł brutto).

(akta kontroli str. 102-108, 254-264, 754-766, 856-869, 1213-1214)
Księgowa, która realizowała usługi w imieniu firmy EG Transport-Logistics Sp. z o.o. zeznała⁷⁵, że: *w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 maja 2024 r. nie wykonywała usług księgowych. Zajmowała się pomocą koordynatorowi w zakresie tworzenia dokumentów do projektu [...] W okresie realizacji projektu sprawowała nadzór nad terminowością zakupu usług i produktów oraz terminowością płatności związanych z Programem. W okresie od 1 czerwca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. zajmowała się księgowaniem dokumentów, sprawdzaniem poprawności wynagrodzeń przedłożonych przez kadrową oraz dokonywała przelewów. Ponadto zeznała, że miesięcznie w tym okresie wykonywała średnio od 10 do 20 operacji.*

(akta kontroli str. 997)

Dyrektor wyjaśnił, że koordynator i księgowa realizowali zadania głównie na terenie siedziby Caritas co pozwoliło ocenić w sposób niewątpliwy wykonanie przez nich obowiązków, lecz ewidencja liczby godzin przepracowanych dotycząca umów z nimi zawartych nie była prowadzona.

(akta kontroli str. 1214)

Dnia 29 grudnia 2024 r. Dyrektor Caritas zawarł umowę zlecenia nr UC 24/2024 z zastępcą dyrektora Caritas na pełnienie obowiązków koordynatora Projektu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r., przy czym w umowie tej nie określono zakresu obowiązków, które jego zastępca miał realizować. Tego samego dnia Dyrektor Caritas zawarł ze swoim dotychczasowym zastępcą (Ł.G.) umowę o wolontariat, której przedmiotem było bezpłatne świadczenie usług w charakterze zastępcy dyrektora Caritas od 1 stycznia 2024 r. na czas nieokreślony. Określony w tej umowie zakres obowiązków obejmował:

- *wspierania dyrektora Caritas we wszystkich działaniach wynikających z celów statutowych;*
- *wykonywania czynności zleconych przez dyrektora na podstawie zakresu obowiązków lub pełnomocnictw;*
- *pełnienia bieżącego nadzoru nad pracą pracowników Caritas,*
- *kształtowania atmosferę życzliwości i zgodnego współdziałania w placówkach Caritas;*
- *współpracy z parafiami i innymi kościelnymi instytucjami charytatywnymi na terenie diecezji sosnowieckiej;*
- *współpracy z Caritas Polska i innymi Caritas diecezjalnymi w zakresie koordynacji działań charytatywnych oraz realizacji uchwał podjętych podczas zgromadzenia dyrektorów Caritas diecezjalnych;*
- *współpracy z organizacjami administracji publicznej, organizacjami świeckimi oraz innymi podmiotami w zakresie realizacji celów statutowych przy zachowaniu tożsamości Caritas jako organizacji kościelnej.*

Jako zastępca dyrektora miał prawo do używania pieczętki osobowej z tytułem zastępcy dyrektora Caritas diecezji sosnowieckiej i podpisywania dokumentów, których treść była zgodna z zakresem jego zadań i kompetencji.

---

⁷⁵ Protokół przesłuchania w charakterze świadka z dnia 14 kwietnia 2025 r.

Na podstawie umowy o pracę z 30 sierpnia 2019 r. Ł.G. był zatrudniony na stanowisku zastępcy dyrektora *Caritas* na 0,75 etatu, a od 1 września 2022 r. na 0,5 etatu. Dnia 28 czerwca 2024 r. *Dyrektor Caritas* zawarł ze swoim zastępcą porozumienie zmieniające warunki o umowę o pracę, w którym ustalono, że zamiast dotychczasowej funkcji zastępcy dyrektora *Caritas* Ł.G. pełnić będzie funkcję koordynatora *Projektu* z wynagrodzeniem 6 280 zł brutto, finansowanego w ramach *umowy z NIW*. Dnia 10 lipca 2024 r. *Dyrektor Caritas* zawarł z Ł.G. kolejną umowę o wolontariat w zakresie świadczenia usług zastępcy dyrektora *Caritas* od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2026 r. z tym samym zakresem obowiązków co w umowie o wolontariat z 29 grudnia 2023 r. Do dnia zakończenia kontroli umowa ta nie została wypowiedziana.

Dyrektor zeznał, że zawarcie umowy o wolontariat z Ł.G. w lipcu 2024 r. nie miało na celu obejścia jego podwójnego finansowania ze środków *NIW*, gdyż: *głównym zadaniem Ł.G. było koordynowanie projektu. Prace wykonywane jako zastępca dyrektora wykonywał niejako przy okazji pomocy mnie jako dyrektorowi i odciążenia mnie.*

(akta kontroli str. 1215-1225)

Zdaniem NIK, z uwagi na to, że zakres obowiązków w zawartych umowach o wolontariat był tożsamy z zakresem czynności pracownika jako zastępcy dyrektora⁷⁶, a w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2024 r. Ł.G. pobierał wynagrodzenie ze środków pochodzących z *Programu* z tyt. zawartej z nim umowy zlecenia jako koordynator *Projektu*, należy uznać, że zachodzą przesłanki o których mowa w art. 58 ustawy kodeks cywilny, w 65 § 2 tej ustawy, że umowy służyły jedynie przeniesieniu źródła finansowania wynagrodzenia zastępcy dyrektora z *Caritasu* na Skarb Państwa. Podkreślić przy tym należy, że ww. wynagrodzenie opłacane ze środków *Programu* było wydatkiem nieodnoszącym się bezpośrednio do realizacji zadania publicznego zaplanowanego w ofercie, o czym mowa w pkt V Regulaminu w zakresie kosztów niekwalifikowanych, a koordynator od 1 lipca do 31 grudnia 2024 r. pobrał ze środków *Programu* wynagrodzenie w łącznej wysokości 37 355,85 zł, nie pobierając w tym czasie wynagrodzenia z *Caritas*.

(akta kontroli str. 758-762, 1218-1237)

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli wypłacenie przez *Caritas* ze środków dotacji uzyskanej z *NIW* w okresie od 1 stycznia do 31 maja 2024 r.:

- wynagrodzeń za usługi księgowo związane z realizacją *Programu* firmie EG Transport-Logistics Sp. z o.o. w kwocie 20 000 zł brutto, było działaniem niegospodarnym, gdyż żadne usługi nie były w tym okresie świadczone przez tę firmę;
- wynagrodzeń koordynatorowi w łącznej kwocie 45 020,07 zł było działaniem nieefektywnym i niegospodarnym, gdyż w ww. okresie koordynator nie wykonał na rzecz realizacji *Programu* czynności pozwalających na jego wdrożenie na terenie diecezji sosnowieckiej niezwłocznie po podpisaniu *umowy z NIW*. Świadczy o tym to, że formularze wniosków zawierały błędy, przyjmowanie wniosków od wnioskodawców rozpoczęto dopiero w lipcu 2024 r., konkursy rozstrzygnięto dopiero 9 października 2024 r., a umowy z realizatorami

⁷⁶ Stanowiącym załącznik nr 1 do zawartej z Ł.G. umowy o pracę z 30 sierpnia 2019 r.

podpisano 15 października 2024 r. W efekcie *Caritas* musiał występować do *NIW* z wnioskami o zawarcie do umowy aneksów przesuwających terminy naborów, podpisania umów z beneficjentami oraz wypłaty im grantów⁷⁷.

W ocenie NIK, *Caritas* nie dopełnił tym samym obowiązków określonych w art. 47 *ustawy o finansach publicznych*, gdyż *Caritas* powinien przedstawić ofertę wykonania zadania zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji, gwarantującą wykonanie zadania w sposób efektywny, oszczędny i terminowy. Ponadto, poniesione ze środków dotacji nie spełniały wymagań określonych w art. 44 ust. 3 ww. ustawy, gdyż wydatki nie były dokonywane w sposób oszczędny i celowy, a w szczególności nie uzyskano najlepszych efektów z danych nakładów, nie wybrano optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

10. Umowy zlecenia nr 5/I/2024 z 29 grudnia 2023 r., nr 1/X/2024 z 23 października 2024 r., nr 2/X/2024 z 23 października 2024 r. i nr 1/XII/2024 podpisane przez księgową w imieniu EG Transport-Logistics Sp. z o.o. nie zawierały pełnomocnictw upoważniającej jej do reprezentowania tej spółki. Nie figurowała ona także w KRS jako osoba uprawniona do jej reprezentowania.

(akta kontroli str. 773-775, 777-779, 788-790)

Księgowa zeznała, że: *nie była prokurentem tej spółki, ale była pełnomocnikiem spółki do podpisywania umów w zakresie usług księgowych*. Nie posiadała takiego pełnomocnictwa w dniu przesłuchania i takie pełnomocnictwo przedłożyła na następny dzień kontrolerowi wraz z aktem notarialnym⁷⁸ z 2020 roku, którym to sporządzono protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki i rozszerzono działalność spółki m.in. o usługi księgowe. W KRS nie złożono jednak wniosku o zmianę umowy spółki w oparciu o ten akt, co było niezgodne z art. 169 w zw. z art. 256 ustawy z dnia 15 września 2000 r. kodeks spółek handlowych⁷⁹, a zatem zawarte przez *Caritas* umowy z EG Transport-Logistics Sp. z o.o. były zawarte z podmiotem, który w zakresie swojej działalności nie wykazał w KRS usług rachunkowo- księgowych.

(akta kontroli str. 997-1001, 1011-1028)

Dyrektor zeznał, że nie pamięta czy księgowa w momencie zawierania umów na realizację usług finansowanych z *Programu* przedstawiła pełnomocnictwo do reprezentowania firmy EG Transport-Logistics Sp. z o.o. Nie posiadał też wiedzy, czy takie pełnomocnictwo znajdowało się w *Caritas*. Stwierdził też, że za przygotowanie ww. umów odpowiadał koordynator projektu.

(akta kontroli str. 1002-1005)

11. Aneks nr 1 do umowy nr 09/10/2024/Ś1 z 15 października 2024 r. zawartej przez *Caritas* ze Stowarzyszeniem Katolickim Przyjaźń Jaworznicka został zawarty z naruszeniem zasad określonych w § 4 pkt 4 tej umowy. Zgodnie z jej postanowieniami, zmiany w projekcie powodujące konieczność aneksowania umowy, realizator powinien zgłosić operatorowi drogą pisemną nie później niż

---

⁷⁷ Aneks z 20 sierpnia 2024 r., z 24 października 2024 r.

⁷⁸ Repertorium A nr 3444/2020 z 13 października 2020 r. sporządzony przez notariusza W.K.

⁷⁹ Dz. U. z 2000 r. poz. 1037

30 dni przed zakończeniem realizacji zadania. Tymczasem aneks do ww. umowy – według odnotowanej na nim daty wpływu – wpłynął do Caritas był 14 stycznia 2025 r., a więc 14 dni po zakończeniu realizacji zadania. Na podstawie tego aneksu, do załącznika umowy wprowadzono zmianę pozwalającą na sfinansowanie ze środków dotacji kosztów księgowych i opłat bankowych związanych z obsługą zadania w kwocie 494,43 zł, które nie były ujęte przez realizatora w ofercie, a tym samym – należy uznać, że powinny zostać pokryte przez niego ze środków własnych lub że wydatkowane zostały sposób niezgodny z umową.

Dyrektor wyjaśnił aneks został zawarty ustnie 23 grudnia 2024 r. podczas rozmowy telefonicznej koordynatora projektu z realizatorem. W trakcie tej rozmowy telefonicznej uzgodniono, że aneks zostanie dostarczony do siedziby Caritas po Nowym Roku. Jednocześnie *Dyrektor* stwierdził, że spełnienie warunków określonych w § 4 pkt 4 ww. umowy nie były konieczne do zawarcia aneksu.

(akta kontroli str. 868-869)

W ocenie NIK wyjaśnienia *Dyrektora* nie zasługują na uwzględnienie. Celem zawartej przez *Operatora* z beneficjentem umowy było bowiem zapewnienie planowego i racjonalnego wydatkowania środków publicznych, a obowiązkiem Caritas było dbanie o przestrzeganie przez beneficjentów tych zasad. Tymczasem dodatkowe finansowanie obsługi księgowej zadania, w sytuacji gdy *Operator* deklarował NIW w złożonej ofercie, zapewnienie pomocy księgowej beneficjentom oraz pobierał na takie usługi znaczące kwoty ze środków dotacji, było działaniem wyrażającym zgodę na wydatki zbędne, z punktu widzenia oszczędnego dysponowania środkami publicznymi.

12. Stowarzyszenie Przyjaciół Elektronika w ramach otrzymanych na podstawie zawartej z Caritas umowy nr 04/10/2024/Ś2 wydatkował 31 grudnia 2024 r. ze środków grantu kwotę 268,61 zł⁸⁰ na zakup 20 sztuk grzechotek. Zakup ten – wbrew zasadom określonym w umowie - został opłacony gotówkowo, a do wydatku doszło ostatniego dnia realizacji zadania, a po zakończeniu wszystkich działań beneficjenta zrealizowanych w ramach dofinansowanego zadania.

(akta kontroli str. 364-401, 1030, 1212)

Zaakceptowanie tego wydatku przez Caritas, było działaniem niezgodnym z zasadami określonymi w umowie z NIW, a w szczególności obowiązku *Operatora* dbania o zgodne z ustawą o finansach publicznych wydatkowanie środków przez beneficjenta.

13. W złożonym przez Caritas do NIW sprawozdaniu z realizacji Projektu zawarto informację, że pięciu koordynatorów zadań rad młodzieżowych objętych zostało kształceniem/kursami w ramach Ścieżki 1, a dowodem na to miały być podpisane przez nich listy obecności. Na podstawie przedstawionych list stwierdzono, że w dniu 25 listopada 2024 r. w kursie prowadzonym przez coacha, wśród uczestników nie było wyznaczonych koordynatorów T.D i I.R. reprezentujących Stowarzyszenie Zwykłe „Retro” z Ogrodzieńca. Tymczasem, zgodnie ze złożonym

---

⁸⁰ Według FV 1430/2024 na kwotę 270,32 zł.

przez Caritas do NIW sprawozdaniem osoby te figurowały jako uczestnicy szkolenia.

(akta kontroli str. 113, 988-996)

Dyrektor Caritas wyjaśnił, że wymienieni koordynatorzy nie uczestniczyli w tym dniu w szkoleniu, a zostali wymienieni w sprawozdaniu, gdyż było to sprawozdanie zbiorcze, obejmujące wszystkie rady i wszystkie szkolenia oraz kursy prowadzone przez coacha, a osoby te brały udział w pozostałych zajęciach. Koordynator potwierdził nieobecność wskazanych osób podczas szkolenia i jednocześnie oświadczył, że w tym dniu zostały na to szkolenie oddelegowane inne osoby, lecz nie potrafił wyjaśnić dlaczego nie wskazał ich w ww. sprawozdaniu do NIW. Oferta i umowa nie przewidywała takiej formy zastępstw, co za tym idzie wskazana wartość osiągnięcia wskaźnika i poziom osiągnięcia rezultatu w 100% był nieprawidłowy.

(akta kontroli str. 858, 864, 873-875)

5. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, zwraca uwagę na:

1. Potrzebę podjęcia działań mających na celu przestrzeganie przez Caritas i beneficjentów zasady dokonywania płatności za wydatki związane z realizacją *Projektu* wyłącznie w drodze bezgotówkowej (przelew, karta płatnicza);
2. Wynikające z umowy z NIW zobowiązanie do umieszczenia logo *Programu* na rzeczowych składnikach majątkowych zakupionych ze środków dotacji;
3. Konieczność przestrzegania zasad wydatkowania środków publicznych określonych w *ustawie o finansach publicznych* i *Regulaminie edycji 2024*, a w szczególności dokonywania ich zgodnie z art. 44 ust 3 pkt. 1 i 2 tej ustawy, w sposób oszczędny i celowy z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, a także w sposób umożliwiający terminową realizację zadań;

a także wnosi o:

Wnioski

1. Podjęcie działań mających na celu przystosowanie ciągów komunikacyjnych w budynku Caritas dla osób ze szczególnymi potrzebami, tak aby możliwe było dla nich dotarcie do pomieszczeń wykorzystywanych podczas realizacji *Projektu*.
2. Przeprowadzenie konkursów w ramach *Projektu* w sposób terminowy, transparentny i udokumentowany, analizując złożone oferty pod kątem spełniania przez nie celów *Programu* i kryteriów określonych w *ustawie o finansach publicznych*, żądając wykazania przez wnioskodawców (patronów), że występują w imieniu i na rzecz realizacji inicjatyw rad młodzieżowy lub samorządów albo organizacji uczniowskich, studenckich lub doktoranckich.
3. Prawidłowe dokumentowanie operacji gospodarczych oraz zapewnienie kontroli wewnętrznej ich rejestracji w księgach rachunkowych zgodnie z zasadami określonymi w *ustawie o rachunkowości*.
4. Opracowanie zasad monitorowania przez Caritas realizacji przez wykonawców finansowanych ze środków dotacji zadań, wdrożenie ich w życie oraz zapewnienie prawidłowego ich dokumentowania.

5. Zapewnienie merytorycznej i księgowo-finansowej weryfikacji składanych przez beneficjentów sprawozdań, uwzględniając zasady wydatkowania środków publicznych i ich prawidłowego dokumentowania.

6. Zapewnienie właściwego nadzoru nad osobami świadczącymi usługi związane z realizacją *Projektu*.

6. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono i opatrzone podpisem własnoręcznym w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje *prawo zgłoszenia* na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 8 maja 2025 r.

Kontroler nadzorujący
Tomasz Kaczyński
Doradca techniczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach